

مجزور فروش اوراق وام مسکن به همه بانک‌ها داده شد

● ایسنا: یک عضو شوروی پول و اعتبار از احتمال کاهش مجدد نرخ سود بانک‌ها خبر داد و گفت: شورای پول و اعتبار مجوز فروش اوراق وام مسکن را به همه بانک‌ها داد. بهمن عبداللهی اظهار کرد: در آخرین جلسه شوروی پول و اعتبار تصمیم جدیدی گرفته شد که موضوع سیزده‌گذاری مسکن برای فروش اوراق حق تقدم برای استفاده از تسهیلات مسکن به‌جز بانک مسکن به همه بانک‌های کشور اعم از خصوصی و دولتی نیز داده شود. به گفته وی، این اقدام موجب رونق بیشتر بازار مسکن شده و حداقل درباره واحدهای کوچک کارساز خواهد بود.

پنهان‌سازی واردات ترارिخته‌ها در یک دهه

● مهر: عضو اتحادیه ملی محصولات کشاورزی با اشاره به واردات سالانه پنج میلیارد دلار محصولات تراريخته به کشور، گفت: نباید فقط فشار رسانه‌ای ذی‌نفعان را در نظر گرفت و در ورود این محصولات به طبیعت و سفره غذایی مردم عجله کرد. آزاد عمرانی تصریح کرد: البته لازم است در اسرع وقت زیرساخت‌های ارزیابی مخاطرات و انجام آزمون‌ها سلامت و زیست‌محیطی این محصولات از سوی همه مراجع ذی‌ربط فراهم شود. عضو اتحادیه ملی محصولات کشاورزی با بیان اینکه واردات محصولات تراريخته به کشور یک دهه کتمان شده است، گفت: طبق اعلام دست‌اندرکاران، سالانه پنج تا ۵.۵میلیارد دلار محصول تراريخته وارد می‌شود. عمرانی اظهار کرد: در سال‌های اخیر، بدون اینکه مردم آگاه باشند این محصولات وارد سفره آنان شده است ضمن اینکه جز در شش ماه اخیر مسئولان مربوطه هیچ‌گونه اطلاع‌رسانی صحیحی در این زمینه نداشته‌اند. وی با بیان اینکه در این زمینه باید قانون سرلوحه کار ما باشد، گفت: یک معاهده بین‌المللی در این زمینه می‌گوید محصول تراريخته پس از تولید باید از جنبه‌های گوناگون آزمایش و بررسی شود تا مخاطرات سلامتی و زیست‌محیطی آن به حداقل کاهش یابد. انجام کامل این آزمایشات بعضا حدود ۱۳ سال طول می‌کشد و نیاز به ۱۳۰ میلیون دلار هزینه دارد.

آتش سوزی در پتروشیمی ماهشهر

● مجتمع پتروشیمی کیمیای ماهشهر پنجشنبه‌شب دچار حریق شد؛ اما با هوشیاری واحد حریق بلافاصله خاموش شد. خادیمان، مسئول اچ‌اس‌ای واحد پتروشیمی بندر امام، با تأیید این خبر گفت: آتش‌سوزی جزئی بود و فوشخانه خسارت چندانی به بار نیاورده و بلافاصله حریق خاموش شد. در وه ماه گذشته این سومن حادثه‌ای است که در واحدهای پتروشیمی ماهشهر رخ می‌دهد. اولین حادثه مربوط به واحد پتروشیمی سنیای ماهشهر بود که ۱۷ تیرماه گذشته به دلیل آتش‌سوزی در این واحد ۶۰ میلیون یورو خسارت بر جای گذاشت. دومین حادثه نیز دو هفته پیش در یکی دیگر از واحدهای پتروشیمی ماهشهر رخ داد که در آن انبار لاستیک مصنوعی در این واحد به‌طور کامل در آتش سوخت و ۱۷ میلیارد ریال خسارت بر جای گذاشت. منطقه آزاد اقتصادی-پتروشیمی ماهشهر بزرگ‌ترین سایت پتروشیمی خاورمیانه است.

کارت اعتباری برنزی، نقره‌ای و طلایی در راه است

● معاون نظارتی بانک مرکزی با بیان اینکه بخشی از نقدینگی بانک‌ها در قالب مطالبات معوق بانک‌ها یا دارایی غیر نقدی منجمد هستند و سیال‌بودن خود را از دست داده‌اند، گفت: شرایط بازار برای فروش املاک بانک‌ها مهیا نشده است. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، فرشاد حیدری شب گذشته در برنامه «شریاء» که از شبکه یک سیما برگزار شد، درباره روند تسهیلاتی خُرد یادآور شد: در شبکه بانکی سازوکار لازم برای اعطای تسهیلات به متقاضیانی که دارای کسب‌وکار هستند، دیده و لحاظ شده؛ اما متأسفانه این سازوکار از سال ۱۳۶۳ برای تسهیلات دهی خُرد به شهروندان کارایی چندانی نداشته است. به گفته او در این راستا به صورت موردی تسهیلاتی در قالب خرید مسکن یا کالای بادوام یا وام‌های جعاله تأمین مسکن پرداخت شده و متقاضیان هم مجبور بودند برای دریافت آنها فاکتورهای خرید تحویل دهند. همین موضوع در نهایت بازار صدور فاکتورهای صوری را داغ کرد و باعث رونق‌وآمد مکرر شهروندان به شعب بانک‌ها و فروشگاه‌ها شد و در نهایت نارضایتی آنها را به هم‌رسان آورد. حیدری رفع این مشکل را یکی از دغدغه‌های بانک مرکزی عنوان کرد و افزود: خوشبختانه بخش‌نامه‌ای به شبکه بانکی ابلاغ شده که از اول مهرماه اجرا خواهد شد و براساس آن تمام معضلاتی که شهروندان برای دریافت وام‌های خُرد یا آن مواجه هستند، رفع‌وجو خواهد شد. به گفته معاون نظارتی بانک مرکزی در قالب این طرح، کارت اعتباری مبتنی بر عقد مراحبه در سه گروه برنزی، نقره‌ای و طلایی با اعتباری تا سقف ۵۰ میلیون تومان منتشر خواهد شد و ضمن حل مشکل صدور فاکتورهای صوری، نیاز متقاضیان خُرد هم حل‌وفصل می‌شود.

اسفندیار جهانگرد*

در ادبیات علمی روش‌های مختلفی برای تعریف دانش وجود دارد. تعدادی از محققان بین اطلاعات و دانش فرق قائل شده‌اند. الن برتن- جونز (۱۹۹۹) دانش را «بناشئت ذخایر اطلاعات و مهارت ناشی از به‌کارگیری اطلاعات از سوی گیرنده اطلاعات» می‌داند. برخی از محققان هم مثل استیونز (۱۹۹۹) بین دانش کدگذاری‌شده و دانش ضمنی فرق قائل شده‌اند. به‌گونه‌ای که دانش کدگذاری‌شده می‌تواند نیاز به اطلاعات را کاهش دهد و دانش ضمنی شامل مهارت و بینش و بصیرت، خلاقیت و داوری است. دالمن (۱۹۹۹) دانش را شامل چهار مؤلفه و جریان اصلی می‌داند که عبارت‌اند از: فرآبرگی، خلاقیت، انتشار و به‌کارگیری. کشورهای OECD دانش را به تولید، توزیع و به‌کارگیری دانش ارجح می‌دهند. اصطلاح حداقل دانش‌بنیان ابتدا از سوی کشورهای OECD مطرح شد و به‌عنوان اقتصادی که «به شکل مستقیم بر تولید، توزیع و به‌کارگیری دانش و اطلاعات بنا نهاده شده باشد»، تعریف شد (OECD1996). کشورهای APEC این تعریف را بدین‌گونه تعمیم دادند «KBE اقتصادی است که تولید، توزیع و به‌کارگیری دانش مؤلفه‌های اصلی رشد اقتصادی، خلق ثروت و اشتغال همه فعالیت‌ها باشند». (APEC2000). این یعنی همه فعالیت‌ها اعم از کشاورزی و معدن تا فعالیت‌های با فناوری بالا، در تولید و توزیع و استفاده فرایندهای خود از دانش استفاده می‌کنند و این بیانگر اقتصاد دانش‌بنیان (KBE) است. اما سؤال مهم این است چگونه باید متوجه شد اقتصادی به سمت دانش‌بنیان حرکت می‌کند و سرعت حرکت آن چگونه است؟ به‌دلیل لزوم حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان در شرایط کنونی کشورها و به‌ویژه کشورهای درحال‌توسعه، از جمله ایران لازم است سنجش جهت حرکت به سمت دانش‌بنیانی طراحی شود که چارچوب‌های لازم برای سنجش اقتصاد دانش‌بنیان و اقتصاد دیجیتال است. در ادبیات علمی و عملی دنیا چندین روش برای سنجش اقتصاد دانش‌بنیان پیشنهاد شده است که عبارت‌اند از: چارچوب بانک جهانی، کمیته اقتصادی APEC، و پروژه رشد OECD و همچنین طراحی دفتر آمارهای استرالیا ABS. ABS الگوی بانک جهانی در ایران بیشتر شناخته شده است اما به‌الگو دفتر آمار استرالیا کمتر پرداخته شده است و با توجه به قراردادن زمینه در این الگو، لازم است این الگو هم معرفی شود. این روش الگویی پنج‌مؤلفه‌ای را پیشنهاد می‌کند که سه مؤلفه اصلی آن عبارت‌اند از:

- نوآوری و کارآفرینی
- سرمایه انسانی
- فناوری اطلاعات و ارتباطات

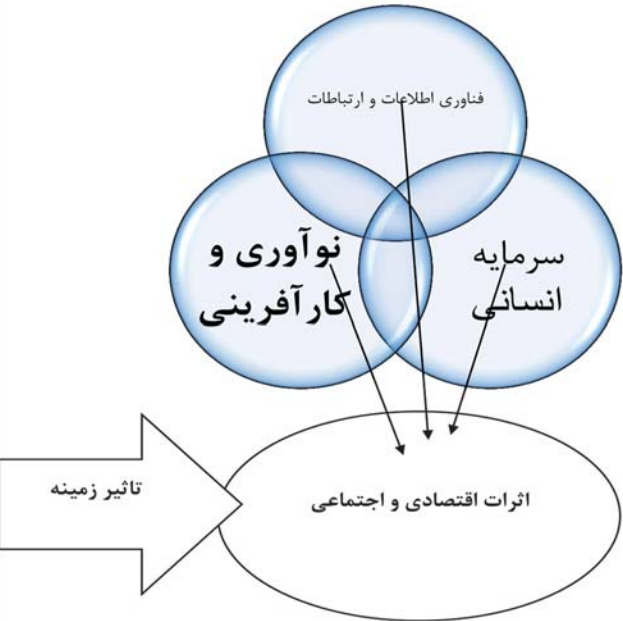
علاوه بر سه مؤلفه اصلی، این چارچوب دو بعد حمایتی هم ارائه می‌دهد که عبارت‌اند از:

- بعد زمینه (CONTEXT)
- بعد اثرات اقتصادی اجتماعی

ابعاد مطرح‌شده دارای یک سری مؤلفه‌های پشتیبان مثل محیط کسب‌وکار و کارایی بازارها هستند که در گزارش‌های APEC و OECD بررسی و بحث شده است. هریک از ابعاد اصلی به وسیله یک‌سری شاخص هم‌پوشانی‌هایی هم بین ابعاد مختلف در این مدل‌واری وجود دارد. برای مثال، بُعد اثرات اقتصادی و واضحی با همه ابعاد دیگر تعامل دارد و بر دیگر ابعاد آن تأثیر می‌گذارد و همچنین تأثیر می‌پذیرد. یک مدل خیلی ساده‌شده از آن در شکل یک نشان داده شده است. در این شکل زمینه و بافت دارای یک بعد فرآگیر است. سه بعد اصلی دارای هم‌پوشانی و بعد اثرات اقتصادی و اجتماعی هم از سه بعد اصلی و هم از زمینه و بافت اقتصاد تأثیر می‌پذیرد. هریک از ابعاد یا شاخص‌های خاصی سنجیده می‌شوند که بعد فناوری اطلاعات و ارتباطات، با شش شاخص مهم شامل شاخص زیرساخت و دسترسی (یک شاخص)، تقاضای فناوری اطلاعات و ارتباطات (۳ شاخص) و عرضه فناوری اطلاعات و ارتباطات (۲ شاخص) سنجیده می‌شود. البته این چارچوب همه شاخص‌های اقتصاد دانش‌بنیان را به شکل جامع پوشش نمی‌دهد. اما داشتن این چارچوب همه کار نیست و لازم است سیستم آماری کشور تغییر محتوایی کند و زمینه لازم برای سنجش ارزیابی دانش‌بنیان فراهم شود تا سیاست‌گذار بتواند ارزیابی و تحلیل‌های مناسبی از جهت و سرعت حرکت به سمت اقتصاددانش‌بنیان داشته باشد. بند ت سیاست‌های کلّی کشور در سیاست‌های اقتصاد مقاومتی، پستیژاتی اقتصاد دانش‌بنیان، پیاده‌سازی و اجرای نقشه جامع علمی کشور و ساماندهی نظام ملی نوآوری به منظور ارتقای جایگاه جهانی کشور و افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان و دستیابی به رتبه اول اقتصاد دانش‌بنیان در منطقه است. این سیاست‌های کلّی این موضوع را برای سیاست‌گذار نیز در کنار نقش دانش در رشد و توسعه اقتصاد کشور دوچندان می‌کند. یکی از ارکان مهم اقتصاد دانش‌بنیان که نو بوده و از ارکان اقتصاد دانش‌بنیان است، دیجیتالی‌شدن اقتصاد است. رویکرد این نوشتار تمرکز بر سنجش اقتصاد دیجیتال در کشور است. اقتصاد دیجیتال، که بر مبنای ویژگی‌های متغیر اطلاعات، محاسبات و ارتباطات تعریف می‌شود، در‌حال‌حاضر محرک اصلی رشد اقتصادی و تغییرات اجتماعی جوامع مختلف به شمار می‌آید. «درک بهتر از این تحولات اساسی به ما کمک می‌کند تا تصمیم‌های هوشمندانه‌تری اتخاذ کنیم، چه ما در پی سرمایه‌گذاری در تحقیق، تولید و خدمات باشیم، چه به دنبال

اقتصاد

سنجش اقتصاد دیجیتال لازمه ارزیابی دانش‌بنیانی اقتصاد

تطبیق‌دادن قوانین و سیاست‌هایمان با واقعیات عصر جدید باشیم. (نیل لین، آوریل ۱۹۹۹) در شرایط فعلی دنیا، اینترنت، اطلاعات را به مکان‌ها (خواه واقعی و خواه مجازی) ارتباط می‌دهد. همچنین منطق اعداد را به قدرت بیانگری و نفوذ کلمات و تصاویر پیوند می‌زند. فناوری اینترنت، اشکال جدید فعالیت‌های اجتماعی و اقتصادی، انعطاف‌پذیری جدید در روابط و شرکات‌های تجاری و همچنین قلمرو و قابلیت‌های نوینی برای بازارها ارائه می‌کند. دراین‌باره واژه‌های متفاوتی در ادبیات علمی وارد شده است. در ادبیات اقتصادی، واژه «اقتصاد اطلاعات» به معنای گرایش فراگیر و بلندمدت به سمت گسترش ارزش و دارایی‌های مبتنی بر اطلاعات و دانش، نسبت به دارایی‌ها و محصولات عینی مرتبط با کشاورزی، معدن و صنعت به‌کار می‌رود و واژه «اقتصاد دیجیتال» به‌طور خاص، به تحول همه بخش‌های اقتصادی از دیجیتال‌سازی اطلاعات از طریق رایانه اطلاق می‌شود. در اقتصاد دیجیتال، همگام با گرایش بلندمدت به سمت آزادسازی بازار و کاهش موانع تجاری، تجارت بیشتر به شکل بین‌منطقه‌ای و جهانی صورت گرفته و کمتر شکلی محلی خواهد داشت. فهم اقتصاد دیجیتال با طیف وسیعی از سیاست‌ها، از جمله: سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه، حقوق مالکیت فکری، فعالیت‌های دولتی، استانداردهای حسابداری، تجارت و موارد متعدد دیگر در ارتباط است. به‌کارگیری واژه اقتصاد دیجیتال در اسناد دولتی در آوریل ۱۹۹۸، در گزارش وزارت تجارت آمریکا، گزارشی با عنوان اهمیت دیجیتال در حال ظهور مطرح شد؛ گزارشی که قصد فرآینده اینترنت و تجارت الکترونیک در اقتصاد را تأیید می‌کرد. این گزارش، دیدگاه جدیدی را درباره نقش فناوری اطلاعات در بهره‌وری، تورم، رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری ارائه کرد. در نوامبر ۱۹۹۸، رئیس‌جمهور وقت آمریکا به عنوان بخشی از فـاز دوم پروژه تجارت الکترونیک جهانی، معاون رئیس‌جمهور در امور سیاست‌گذاری اقتصادی را عهدهدار ارزیابی اقتصاد دیجیتال کرد. در همین راستا، یک کارگروه درون‌سازمانی در زمینه اقتصاد دیجیتال، کنفرانسی عمومی را برنامہ‌ریزی کرد که در ۲۵ و ۲۶ مارس ۱۹۹۹ در وزارت تجارت آن کشور برگزار شد. این کنفرانس در پی ترسیم مبنای مشترکی برای درک اقتصاد دیجیتال بود و به این موضوع پرداخت که چگونه می‌توان تصویر واضح‌تر و مفیدتری از اقتصاد دیجیتال ارائه کرد. کنفرانس درعین‌حال که هم‌گرایی ارتباطات، محاسبات و اطلاعات را تأیید می‌کرد، نگاهی به ورای این بخش‌ها معطوف کرده و بر تحول تجارت، بازرگانی، فرایندها و مبادلات در اقتصاد نیز تمرکز کرده بود. چهار موضوع اساسی بررسی‌شده در این کنفرانس عبارت بودند از:

● چشم‌انداز اقتصاد کلان: چگونه می‌توان اقتصاد دیجیتال و نتایج آن برای کل اقتصاد را سنجش و ارزیابی کرد؟
● تارویود اقتصاد دیجیتال: شرکت‌ها چگونه قایت می‌کنند و عملکرد بازارها چگونه است؟ تفاوت این رقابت با رقابت سنتی چیست؟ فرصت‌ها و موانع بر سر راه افراد و مشاغل کوچک کدام است؟
● تأثیرات بر تقاضا و مشارکت نیروی کار: آیا فناوری‌های جدید نابرابری را افزایش می‌دهند؟ چه مهارت‌ها، فناوری‌ها و مؤسساتی نیاز است تا دسترسی بیشتر افراد و گروه‌ها را به مزایای اقتصاد دیجیتال تسهیل کنند؟
● تغییرات سازمانی: محیط دیجیتال چگونه ساختار، عملیات شرکت‌ها و مؤسسات را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟
● سؤال‌هایی که بدان اشاره شده یکی از ارکان مهم اقتصاد دیجیتال و اقتصاد دانش‌بنیان است که باید از سوی کشورها، از جمله کشورمان اندازه‌گیری شود. فناوری اطلاعات نقش روزافزونی در مواردی مانند رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری و جنبه‌های دیگر اقتصاد ایفا می‌کند. گستره و اهمیت این تحولات و تأثیرات، سوآلات مهمی دربر دارد، زیرا مسائل زیربنایی سنجش و مدل‌وسوژی آن، همچنان مشکل باقی مانده؛ گرچه پیشرفت‌های مهمی در این زمینه انجام شده است.
● پیشبران‌های اصلی اقتصاد دیجیتال چگونه باید شناخته و سنجیده شوند؟
● سرمایه‌گذاری‌های در سطح بخش و در سطح کل اقتصاد مرتبط با تجارت الکترونیک، شامل سرمایه‌گذاری در تجهیزات و نیروی کار شاغل در فناوری اطلاعات، کدام هستند؟
● نتایج برای رشد اقتصادی، اشتغال، بهره‌وری و

تغییرات در ساختار و کارکرد بازارها شامل تغییر در توزیع کالا و خدمات و همچنین تغییر در ماهیت رقابت ملی و بین‌المللی.
● نتایج اجتماعی و اقتصادی فناوری اطلاعات و ارتباطات، مانند تأثیر سرمایه‌گذاری در این حوزه روی بهره‌وری.
● ویژگی‌های جمعیت‌شناختی کاربران.
● به نظر می‌رسد به دلیل تأخیر زیادی که معمولاً بین شناخت یک نیاز داده‌ای، بافتن راهی برای پرداختن به آن، اجرای یک برنامه جمع‌آوری و در نهایت انتقال داده‌ها به کاربران اتفاق می‌افتد، این فرآیند تحول، باید به‌سرعت آغاز شود و در این راستا، به‌ویژه درکشورمان به‌دلیل زیرساخت‌های ضعیف‌تر آماری نسبت به کشورهای پیشرفته، باید تلاش‌های مضاعف‌تری شود. این‌دین‌باره فقط با مرتبط‌کردن تغییرات در کیفیت و استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات با تغییرات در اندازه‌گیری‌های سنتی مانند بهره‌وری و دستمزدها و … است که می‌توان تأثیر فناوری اطّلات بر اقتصاد را ارزیابی کرد. برای رفع این تناقض، توضیحاتی مطرح شده است؛ اول اینکه آمارهای رسمی، بازگوکننده همه تغییرات در استاندارد کیفیت و صرفه‌جویی در هزینه مرتبط با فناوری اطلاعات نبوده و بنابراین تأثیر آن را کاملاً بیان نمی‌کنند. دراین‌باره مطالعاتی نیز انجام شده و بازگو می‌کنند در مقایسه فناوری اطلاعات با نوآوری‌های پیشین در اقتصاد، مانند انقلاب الکتریسیته، ممکن است وقفه زمانی طولانی بین سرمایه‌گذاری در این نوآوری‌ها و افزایش بهره‌وری مرتبط با آن‌ها وجود داشته باشد. درحال‌حاضر کمدها، انباری‌ها و حیاط‌های خلوت به‌سرعت با رایانه‌های شخصی (PC) گوشی موبایل‌ها و تبلت‌هایی بر می‌شوند که تا یکی، دو سال قبل، پیشرو محسوب می‌شدند!

درحالی‌که اندازه‌گیری موجودی سرمایه ملی در سطح کلان، امری مهم محسوب می‌شود، نیاز است تا به‌درستی پیشرفت‌های مانند دستمزدها و دارایی‌ها و بخش‌هایی، چه موقعیت‌های جغرافیایی‌ای و چه نوع شرکت‌هایی) استفاده می‌شود. این موضوع، چارچوبی را برای ارزیابی تأثیر فناوری اطلاعات بر بهره‌وری ایجاد می‌کند، زیرا انتظار بر آن است شاهد بیشترین مزایای بهره‌وری در بخش‌هایی باشیم که از فناوری اطلاعات، به‌شکل قابل‌توجهی استفاده می‌کنند. این موضوع، دلالت می‌کند است‌از شیوه‌های حسابداری فعلی

برای ارزیابی سرمایه‌گذاری فناوری اطلاعات (و دیگر انواع سرمایه‌گذاری) کافی نیست، زیرا این تحلیل‌ها نیاز به داده‌هایی در سطح خرد دارند. به‌این‌دلیل، داده‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری فناوری اطلاعات باید از مشاغل و سازمان‌های همه بخش‌های اصلی اقتصاد جمع‌آوری شوند. با این وصف، می‌توان الزامات کلی داده‌ها برای سنجش اقتصاد دیجیتال و اقتصاد دانش‌بنیان را خلاصه کرد. در این زمینه آمار داده و ستانده‌ای نیاز است که: اندازه‌گیری بهره‌وری را در سطوح مختلف کلان ممکن کند، محاسبه حساب تولید و درآمد مقدور شود، مطالعات منطقه‌ای و بین‌بخشی امکان‌پذیر و امکان تحلیل داده‌ها در سطح خرد نیز میسر شود. این موضوع، شامل ایجاد شاخص تعدیل‌کننده کیفی قیمت نیز می‌شود. در کنار

علاقه به دانستن نتایج تغییرات برای مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، تغییرات رقابت بازار (که برای مثال در مارک‌آپ‌های قیمت نمود می‌یابد) نیز از موضوعات بسیار مهم و مورد توجه است. همچنین موقعیت و سازمان تولید و محل اشتغال انواع مختلف کارگران، باید به‌خوبی شناخته شود. این امر مستلزم جمع‌آوری حداقل مقداری از داده‌ها در سطح مؤسسات یا بنگاه‌های کوچک است. همچنین داده‌های مربوط به سرمایه انسانی ظهوریافته در کارکنان، داده‌های مربوط به مشاغل و صایعی که این افراد در آنجا کار و میزان حقوقی که دریافت می‌کنند، نیز از دیگر نیازهای داده‌ا ما درباره اقتصاد دیجیتال است. در نهایت، داده‌های منسروح جمعیت‌شناختی درباره مردم کشور به‌ویژه درباره کسانی که در اقتصاد دیجیتال شرکت می‌کنند، نیاز است. حال سؤال این است با توجه به سه حوزه کلی ارائه‌شده در بالا که ارزیابی تأثیر فناوری اطلاعات در آنها بسیار مهم است، داده‌هایی که باید اندازه‌گیری شوند تا اقتصاد دیجیتال به‌خوبی بررسی شود، کدامند؟ به نظر می‌رسد در پنج حوزه اصلی، داده‌های خوب و باکیفیت نیاز است. این حوزه‌ها عبارت‌اند از: (۱) سنجش زیرساخت‌های فناوری اطلاعات (۲) سنجش تجارت الکترونیک (۳) سنجش ساختاربخش و بنگاه (۴) ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و نیروی کار کلان که از فناوری اطلاعات استفاده می‌کنند (۵) و رفتار، قیمت.

نیازهای داده‌ای برای اقتصاد دیجیتال:

زیرساخت‌های فیزیکی و نرم‌افزاری اقتصاد دیجیتال، نیازمند اندازه‌گیری مستمر است. به شکل ویژه، جمع‌آوری داده باید درباره سرمایه‌گذاری در زیرساخت فیزیکی (مثلا تجهیزات فناوری اطلاعات شامل رایانه‌ها، خطوط تلفن، فیبرهای نوری و خطوط کابلی، ماهواره‌ها، شبکه‌های بی‌سیم و تجهیزات LAN و …) تمرکز داشته باشد. البته سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های نرم‌افزاری نیز نیاز به اندازه‌گیری دارد. مؤسسات آماری باید درباره ظرفیت اینترنت و شبکه‌های دیگر و ترافیک موجود روی آنها اقدام به جمع‌آوری داده کنند. همچنین اندازه‌گیری میزان اشتهاک در زیرساخت‌ها (هم برای نرم‌افزار و هم برای تجهیزات) بسیار ضروری است. پس از محاسبه اشتهاک، کوچنگی تغییر ظرفیت زیرساخت دیجیتال بر اثر سرمایه‌گذاری‌ها و اشتهاک‌ها نیز نیازمند بررسی است. در نهایت داشتن برخی اطلاعات درباره اجزای فناوری اطلاعات و نرم‌افزاری تجهیزات «غیرفناوری اطلاعات» مانند ماشین‌هایی که به شکل هدف کنترل می‌شوند، ضروری است.

تجارت الکترونیک

تجارت الکترونیک باید براساس کمیت و کیفیت مدلات الکترونیک بین کسب‌وکارها و همچنین بین شرکت و مشتری اندازه‌گیری شود. همچنین باید تلاش شود تا خدمات و کالاهای دیجیتال و غیردیجیتال به صورت جداگانه و در حساب‌های منفک اندازه‌گیری شوند. درحالی‌که محصولات غیردیجیتال باید به شکل فیزیکی به مشتری تحویل داده شوند، محصولات دیجیتال می‌توانند عمده‌فروشی، خرده‌فروشی و شبکه‌های حمل‌ونقل را دور بزنند. محصولات دیجیتال، به دلیل هزینه‌های ثابت معمولاً بالا و هزینه‌های نهایی کم خود، می‌توانند ساختارهای قیمتی کاملاً متفاوتی (غیرخطی) داشته باشند. این موضوع برای محاسبه تعدیل‌گر قیمتی قابل اعتماد، مهم است و می‌تواند استفاده از اندازه‌گیری‌هایی که بر مبنای درآمد، سطوح فعالیت یا منسخت می‌کنند، دشوار کند. در نهایت، استفاده از تجارت الکترونیک هم برای اهداف مبادله‌ای و هم برای اهداف غیرمبادله‌ای (مانند خدمات سفارشی، اطّلات عمومی و ارسال مناقصات) باید اندازه‌گیری شود.

ساختار بنگاه وبخش

اثرات ناشی از پیشرفت‌های ایجادشده در فناوری اطلاعات، نرم‌افزار و اینترنت بر ساختار بنگاه و بازار، باید اندازه‌گیری شوند. به شکلی کلی‌تر، تغییرات در موقعیت، صنایع، اندازه بنگاه‌ها، ساختار سازمانی مشاغل، تغییرات در ترکیب نهاده‌های بنگاه‌ها (مثل سرمایه، نیروی کار و موجودی) و ارتباط آنها با دیگر بنگاه‌ها باید به اعداد کمی تبدیل شوند.

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی وکارگر

ویژگی‌های جمعیت‌شناختی و بازار کار افراد و کارگران باید اندازه‌گیری شده و کسانی که در اقتصاد دیجیتال شرکت می‌کنند، با آنهایی که شرکت نمی‌کنند، مقایسه شوند. به‌ویژه باید استفاده از رایانه در مدارس، محل کار و خانه بررسی شود و این موارد، به سنجش‌های ستانده‌های اقتصادی مانند دستمزدها و دارایی‌ها و ویژگی‌های جمعیت‌شناختی مانند آموزش، شغل، جنسیت، نژاد، سن و محل اقامت ارتباط داده شوند.

رفتار قیمت

شاخص‌های تعدیل قیمت کالاها و خدمات باید به گونه‌ای تنظیم شوند که منعکس‌کننده تغییرات کیفی ایجادشده به‌وسیله فناوری اطلاعات باشند.

ادامه در صفحه۱۷

گذر

ایران به اروپا ال‌ان‌جی صادر می‌کند

● مهر: وزیر نفت با بیان اینکه برنامه‌ریزی برای صادرات ال‌ان‌جی ایران به اروپا آغاز شد، گفت: صادرات محصولات پتروشیمی معاف از مالیات شده است. بیژن نامدارزنگنه، وزیر نفت، درباره برنامه وزارت نفت برای صادرات گاز به اروپا گفت: در انتقال گاز به اروپا بیشتر روی صادرات گاز به صورت ال‌ان‌جی تمرکز شده و برنامه‌ریزی‌ها در این راستا انجام خواهد شد. وزیر نفت درباره تدابیر وزارت نفت برای تأمین خوراک پتروشیمی‌ها هم اظهار کرد: مهم‌ترین مسئله برای تأمین خوراک پتروشیمی‌ها و حمایت از صنایع پایین‌دستی پتروشیمی این است که تولیدکننده‌ها به دلیل پرداخت محصول به صنایع داخلی باید مالیات پرداخت کنند، اما در صادرات، مالیاتی به آنها تعلق نمی‌گیرد و درحال‌حاضر صادرات مالیات ندارد و آنچه که به صنایع داخلی فروخته می‌شود، مالیات دارد. این عضو کابینه دولت با اعلام اینکه شرکت‌های تولیدکننده خوراک پتروشیمی‌ها به دلیل پرداخت مالیات مایل نیستند خوراک را به پتروشیمی‌های داخلی بفروشند، تصریح کرد: برای نمونه اگر صدمیلیارد تومان سود کسب کنند، بابت صادرات مبلغی از سود آنها کسر نمی‌شود، اما در فعالیت با داخلی‌ها باید مالیات بپردازند، بنابراین مایل نیستند به داخلی‌ها خوراک بفروشند بنابراین تولیدات خود را صادر می‌کنند.

طب‌نیا:

آمادگی ایران برای سرمایه‌گذاری چین در حوزه‌های غیرنفتی

● ایبنا: وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد ایران از سرمایه‌گذاری چین در بخش‌های غیرنفتی استقبال می‌کند و آماده است در طرح کمربند اقتصادی جاده ابریشم، این کشور نقش‌ی فعال داشته باشد. علی طب‌نیا که به‌منظور شرکت در شانزدهمین کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و چین به یک سفر کرده بود، این سخنران را در گفت‌وگو با نشریه «گلوبال‌تایمز» چین اعلام کرد. او در بخشی از سخنان خود گفت که ایران تصمیم به گسترش روابط خود با چین در تمامی حوزه‌ها در دوره پساتحریم دارد. رئیس ایرانی کمیسیون مشترک اقتصادی ایران و چین درعین‌حال یادآور شد که مبادلات تجاری دوچانه در طول ۳۰ سال گذشته به‌صدا برابر افزایش یافته و همچنین در سال‌های اخیر همکاری‌های دو طرف از تجارت نفت به زیرساخت‌ها و سرمایه‌گذاری تعمیم یافته است. همچنین در حاشیه برگزاری این نشست مشترک، وزارت امور اقتصادی و دارایی ایران دو یادداشت تفاهم نیز با بانک صادرات و واردات (اکزیم‌بانک) و بانک توسعه (CDB) چین امضا کرده است که براساس آن اعتبارات مالی لازم برای اجرای طرح‌های اقتصادی به‌ویژه طرح‌های زیربنایی در کشورمان از سوی بانک‌های یادشده تأمین خواهد شد.

مسکن مهر معضل حاشیه‌نشینی را تشدید کرد

● ایسنا: معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه مسکن مهر معضل حاشیه‌نشینی را تشدید کرد، بی‌توجهی به ظرفیت‌های درونی توسعه و تمرکز بر توسعه بیرونی و توجه‌نکردن به گروه‌های اصلی مخاطب نیازمند مسکن را از علل اصلی این مسئله دانست. محمدسعید ایزدی اظهار کرد: تجربه مسکن مهر این درس را به ما داد که به‌جای هدرداد منابع در اراضی بی‌ارمونی شهرها، محله‌های قدیمی را بازسازی کنیم. به‌جای اینکه پول را در اراضی فاقد زیرساخت‌های لازم خرج کنیم و کسی حاضر به سکونت در آنجا نشود، باید نوسازی بافت‌های فرسوده را در اولویت برنامه‌های خود قرار دهیم. وی با بیان اینکه ساکنان مسکن مهر با توجه به دوربودن از محیط کار، علاقه زیادی به برگشت به شهرها دارند. افزود: اگر هزینه صرف‌شده را در بافت فرسوده کلان‌شهرها خرج می‌کردند، هم از بزه‌های اجتماعی جلوگیری می‌شد، هم از زیرساخت‌ها و ظرفیت‌های درون شهرها استفاده می‌کردند، هم کیفیت را به شهرها که از درون فرسوده شده برمی‌گرداندند و هم مخاطبان اصلی که اقشار پایین هستند خنده‌دار می‌شدند.

بررسی قراردادهای نفتی در جلسه غیرعلنی مجلس

● ایسنا: سخنگوی هیات‌رئیس‌ه مجلس شورای اسلامی از بررسی قراردادهای نفتی در جلسه غیرعلنی مجلس با حضور وزیر نفت خبر داد. بهروز نعمتی اظهار کرد: در تصمیم هیات‌رئیس‌ه مجلس مقرر شد یک جلسه غیرعلنی به بررسی موضوع قراردادهای نفتی اختصاص یابد تا هم نمایندگان دغدغه‌های خود را در این رابطه مطرح کنند و هم وزیر نفت توضیحات خود را به مجلس ارائه کند. وی با بیان اینکه این جلسه روز یکشنبه برگزار خواهد شد، افزود: این تصمیم با توجه به اهمیت موضوع و وجود دغدغه‌های متعدد در این رابطه اتخاذ شده، چراکه قرار است در پنج سال، ۱۵۰ میلیارد دلار در حوزه نفت و گاز سرمایه‌گذاری شود.